

eftergives. Det vilde ganske vist være meget fordelagtigt for mange Folk, om det kunde ske, men det gaar mig her som min ærede Ven for Viborg Amts 4de Valgfreds (Kjær), jeg tvivler om, at det lader sig gennemføre idetmindste for Tiden, og da jeg tror, at Loven kan bringe Nytte i mange andre Retninger, vil jeg slaa Noget af paa disse Forventninger. Det forekommer mig imidlertid, at der var Noget i det, som det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgfreds antydede. Han sagde jo nemlig, at der var noget Besynderligt i, at de smaa Landeindomsbesiddere, som have Tiende at yde, skulle være de Æneste, som holde vort Kirkevæsen oppe paa Landet. Det er ganske vist noget Besynderligt, og jeg erinder ogsaa, at det har været en af de Grunde, der bragte mig til i sin Tid at indbringe et Forslag, som gik ud paa, at Sædegaardseierne skulde tilpligtes at opfylde det Bud, som staar i Danste Lov, og hvorom en Bestemmelse er indført i dette Lovforslag. Jeg vil altsaa sige, at der er Noget i det, men paa den anden Side kan det ikke nægtes, at de Folk, der have kjøbt deres Eiendomme med disse Behæftelser, derfor have faaet dem for bedre Kjøb, og altsaa kunne de egentlig ikke beklage sig over, at de ikke blive fri derfor. Derimod antager jeg, at mange Grunde kunne tale for at give dem en Lettelse, dersom man kunde finde en Maade, hvorpaa man kunde give dem en saadan. Det forekommer mig, at der her kunde være Grund for Staten til at bringe Offret for at fremme denne Sag og for tillige at staffe nogen Lettelse, hvor der var Grund dertil. Jeg vil derimod sige til det ærede Medlem, at jeg vil følge hans Fodspor med Hensyn til den anden Opgave, som han omtalte, nemlig Præstepengene i Kjøbstæderne. Han sagde: Etergiov Præstepengene og ophæv Præstetienden. Men jeg vil sige: Dersom vi kunde opnaa en billigere Afløsning af Præstetienden imod, at vi borttog den Bestemmelse, som staar her i næstsidste Stykke af § 1 om, at Sædegaardseierne skulle tilpligtes at betale Noget, og vi paa den anden Side ogsaa frasalbt Kravet om Præstepenge, saa forekommer det mig, at man med Ret og Retfærdighed kunde gaa ind paa en saadan Ordning af Sagen. Altsaa, eftergiov Præstepengene i Kjøbenhavn og Kjøbstæderne, eftergiov Sædegaardseierne den Forordning, som er stillet til dem i Danste Lov, og lad os saa faae Præstetienden afløst paa billigere Bilkkaar. Jeg vil f. Ex. sige, at, dersom man gik til at afløse den for det Femtendobbelte af den aarlige Afgift, saa at man gav Obligationer derfor, ligesom der i sin Tid blev givet Obligationer for Hartkornsubventionen, og maaste for det Tolddobbelte, naar man betalte Beløbet kontant, saa vilde jeg ikke synes, at der var nogen Uret derti. Imidlertid vil jeg ikke sige, at det er absolut det rigtige Tal, jeg der angiver, men det er kun en Antydning af, hvad jeg tror, at man uden at gaa Nogen for nær kunde komme

til i denne Sag. Jeg skal imidlertid ikke gaa videre ind derpaa, det er kun en Antydning, som jeg vil tillade mig at henstille til Overveelse for det Udvalg, der rimeligvis i sin Tid vil blive nedsat i denne Sag.

Der næst vil jeg tillade mig nogle Bemærkninger angaaende en lille Ytring af den ærede Minister, nemlig angaaende Præstegaardsjordernes Bortsalg. Det forekommer mig, at den nuværende Minister har en Fortjeneste af denne Sag. Den ærede Minister har engang nedsat et Slags privat Udvalg, hvorved han lod sig give Raad om denne Sag. Det havde det Udfald, at de øvrige i politiske Meninger meget afvigende Mænd, som havde modtaget dette Hverv, alle enedes om et Forslag, og det tror jeg, er i det Væsentlige det, som har ligget til Grund for de efter den Tid skete Afhændelser af Præstegaardsjorder. Det var efter min Mening særdeles gunstigt for den mindre velhavende Del af Befolkningen, og jeg vilde ønske, at den ærede Minister vilde offentliggjøre de Regler, han i saa Henseende følger, idet jeg tror, at det vilde vise, at han i den Henseende har imødekommet Krav, som ere stillede fra forfjellige Sider angaaende denne ikke uvigtige Sag. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne gav forleden i sit Indledningsforedrag nogle Antydninger om de Bilkkaar, paa hvilke Sligt kunde ske, og saavidt jeg erindrer, vare de Regler, han raadede Ministeren til at følge, idetmindste ligesaa liberale som de, den ærede Ordfører omtalte. Jeg antager altsaa, at der heller ikke fra Regjeringens Side vil reises Indvendinger mod en saadan Afgjørelse af Salg af Præstegaardsjorder, som kan ønskes, og som vil være af stor Betydning for den mindre heldigt stillede Del af Landbefolkningen. Der var et æret Medlem fra Maribo Amt (Lund), som vilde gjøre det klart, at selv om man lod Præsterne beholde det, som er paatænkt i Loven, vilde de dog ikke staa sig vel derved. Dertil vil jeg sige ligesom min ærede Ven for Viborg Amts 4de Valgfreds (Kjær): Men saa lad os helt affkaffe det. Det forekommer mig, at det ærede Medlem for Maribo næsten var tilbøielig til at gaa denne Vej, og jeg skal ikke have Noget derimod, thi jeg er overbevist om, at Præsterne baade maa kunne staffe sig Befordring og de Ræringsmidler, de trænge til, naar de faae en Løn, der sætter dem istand til at staffe sig disse Ting. I saa Fald kunne de godt faae dem, uden at de behøve at være henviste til en Forretning, som de fleste af disse Mænd slet ikke forstaa sig paa. De maa kunne tillicitere sig Mælk, Smør og Sligt; hvis der ikke ligesom er et Marked der paa Stedet, maa de kunne staffe sig det ved aarlige Afkorder, det kunne Andre gjøre, altsaa maa Præsterne ogsaa kunne det. Hvad angaar Befordringen, da kunne de jo ogsaa leie den, det er der vist ikke det Mindste i Veien for. Jeg vil